

**BUXORO VILOYATI XALQ TA'LIMI XODIMLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH
HUDUDIIY MARKAZI**

**UZLUKSIZ TA'LIMDA FILOLOGIYA
FANLARINI O'QITISHNING
DOLZARB MASALALARI**

**Tillarni o'qitish
metodikasi kafedrasini**

19-Oktabr, 2021

**Respublika onlayn
ilmiy-amaliy
konferensiyasi**

www.buxoromoi.uz

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA’LIM
VAZIRLIGI**

**BUXORO VILOYATI XALQ TA’LIMI
XODIMLARINI QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISH HUDUDIIY MARKAZI**

**“UZLUKSIZ TA’LIMDA FILOLOGIYA FANLARINI
O‘QITISHNING DOLZARB MASALALARI”**

Respublika miqiyosidagi onlayn ilmiy-amaliy
konferensiya materiallar to‘plami

2021-yil 19-oktabr

BUXORO – 2021

“Uzluksiz ta’limda filologiya fanlarini o‘qitishning dolzarb masalalari” Respublika miqyosidagi onlayn ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Buxoro: Buxoro viloyati XTXQTMOHM, 2021. 220 bet.

Buxoro viloyati xalq ta’limi xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish hududiy markazi “Tillarni o‘qitish metodikasi” kafedrası 2021-yil 19-oktabr kuni o‘tkazilgan Respublika onlayn ilmiy-amaliy konferentsiyasi materiallari asosida tayyorlangan. Mazkur to‘plam uzluksiz ta’limda filologiya fanlarini o‘qitishning dolzarb masalalari va uni takomillashtirish, bu borada ilmiy-nazariy va amaliy bilimlarni mustahkamlashga doir dolzarb masalalarga bag‘ishlangan.

Ilmiy maqolalar Buxoro, Toshkent, Samarqand, Navoiy, Namangan, Andijon va Surxondaryo viloyatlarining universitet, institut va maktab o‘qituvchi-professorlari tomonidan yozilgan.

Tashkilotchi: Buxoro viloyati XTXQTMOHM, “Tillarni o‘qitish metodikasi” kafedrası

Mas’ul muharrir:

S. H. Vohidova

Tahrir hay’ati:

p.f.n., dotsent B.Y. Ahmedov

p.f.n., dotsent U.A. Qosimov

L. Sh. Bozorov

S.S. To‘rayeva

S.H.Vohidova

To‘plamga kiritilgan ma’lumotlarning to‘g‘riligi va aniqligi uchun mualliflar mas’ulligi belgilangan.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Олимов Т.Х. Ёшларда ўзликни англашни шакллантириш // Таълим тизимида ижтимоий-гуманитар фанлар. – Тошкент, 2016. – №4. – Б. 118 -121. (13.00.00. 01.07.2011. №1).
2. Олимов Т.Х. Шарқ мутафаккирлари ижодида фуқаролик жамияти ва маданиятини ривожлантириш масалалари // Педагогик маҳорат – Бухоро, 2019. – №2. – Б. 85-88 (13.00.00. №23).
3. Олимов Т.Х. Бўлажак олий маълумотли мутахассисларда фуқаролик маданиятини шакллантиришда замонавий ўқитувчининг қиёфаси // Педагогик маҳорат – Бухоро, 2020. – №5. – Б. 33-35 (13.00.00. №23).

INSON TANA A'ZOLARI ISHTIROK ETGAN MAQOLLARNING LINGVOKULTUROLOGIK TADQIQI

Navruzova Muyassar G'aybullayevna
Buxoro viloyati xalq ta'limi xodimlarini
qayta tayyorlash va ularning malakasini
oshirish hududiy markazi
“Tillarni o'qitish metodikasi”
kafedrasi o'qituvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada xalqimiz yaratgan maqollarning mavzu jihatidan xilma-xilligi, rang-barangligi va boshqa xalq maqollaridan ajralib turishi haqida batafsil to'xtalib o'tilgan. Maqollar mazmun jihatdan chuqur bo'lishi bilan birga badiiy jihatdan ham mukammaldir. Maqollarning mavzuviy guruhleri ajratilgan. Tibbiy birliklarning o'zbek xalq maqollarida qo'llanilishi turli semantik guruhlar asosida shakllantirildi.

Kalit so'zlar:tibbiy birliklar, semalari, og'riq, anqov, pes, kasal, moxov, lisoniy mohiyat

O'zbek xalqi purma'no so'zga, o'git-u naqlarga boy xalq sanaladi. Ajdodlarimiz azaldan o'zining hayotiy muammolarini – mehnat mashaqqati, g'am-anduhi, rohat-farog'ati, muvaffaqiyat va mag'lubiyati, rasm-rusumlari – hamma-hammasini maqol va matallarda, naql va barqaror iboralarda ko'zgudagidek aks ettirib keladi. Xalqning til boyligi – uning bo'yoqdor, serjilo leksikasining, frazeologiya qatlamining boyligi bilan ham o'lchanadi. O'zbek tili – ona tilimizning juda boy, ma'nodor, jozibali va rang-barangligi Navoiy zamonidayoq isbotlangan. Maqollar xalqning ko'p asrlik hayotiy tajribalari, doimiy kundalik kuzatishlar xulosasini tugal fikr tarzida qat'iy qutbiylikda ifodalar ekan, ularda har bir so'zning ma'no xilma-xilligi, iboralarning turg'unligi, shaklliy barqarorlik ustunlik qiladi.

O‘zbek maqollari mavzu jihatidan xilma-xil va rang-barangligi bilan boshqa xalq maqollaridan ajralib turadi. Xalqimiz yaratgan maqollar mazmun jihatdan chuqur bo‘lishi bilan birga badiiy jihatdan ham mukammaldir. Ma‘lum bo‘ladiki, xalqimiz yaratgan maqollar faqat mazmun jihatdan emas, badiiy jihatdan ham ajoyib so‘z san‘ati namunalari sifatida ishlatilishi mumkin. Asrlar davomida yaratilgan maqollarni to‘plab, ma‘lum bir majmua sifatida ishlash talabi vujudga keldi. Agar olimlar tomonidan maqollar to‘planib, ma‘lum bir majmua holiga kelmaganida edi, ushbu mavzu bo‘yicha qilayotgan ishimizning asosi ham bo‘lmagan bo‘lar edi. Maqollarning mavzu ko‘lami juda keng bo‘lib, turli soha mutaxasislari muloqotini qamrab oladi. Oldingi maqolalarimizda faqat bemor va shifokor muloqotida uchraydigan tibbiy birliklarni mavzuviy guruhlarini tasnifladik. Ularni turlicha mavzuviy guruhlariga bo‘lish va shu asosida o‘rganish tadqiq qilinayotganligi haqida izohlar berdik. Ushbu maqolada ham inson tana a‘zolari ishtirok etgan maqollarga izoh berishimiz biz olib borayotgan tadqiqotimizni yanada oydinlashtirishga yordam beradi. Har bir millat madaniyatida somatik birliklar orqali ifodalanadigan maqollar majmui mavjud. Ular shu xalq dunyo qarashini, dinini, urf-odatini, yashash tarzi va tarixini o‘zida mujassamlashtiradi. Fikrimizni dalillashga harakat qilamiz. Maqollarni tahlilga tortamiz:

“**Bosh**” leksemasi ishtirok etgan maqol - Bosh omon bo‘lsa do‘ppi topilar. Insonning yaxshi, yorug‘ kunlarga, sog‘lik, tinchlik-xotirjamlik bo‘lsa, yaxshi, yorug‘ kunlarga umidi, o‘zini taqdir ixtiyoriga topshirib tavakkal qilish ma‘nolari ifodalangan. Bosh kiyim sifatida bu yerda qalpoq, shapka, shlyapa so‘zlari emas, do‘ppi so‘zi keltirilgan. Ma‘lumki, do‘ppi o‘zbek xalqining milliy bosh kiyimi sanaladi. Shu o‘rinda lingvomadaniy birlik sifatida etalon vazifasini bajarib kelgan.

Boshini ikkita qilmoq. O‘z ma‘nosi yo‘q, ko‘chma ma‘noda uylantirib boshini ikkita, oyog‘ini to‘rtta qilmoq tushuniladi. Ola xurjunni (ro‘zg‘or) yelkaga tshlamoq. Xalqimizda ikki yoshni nikohlab, bir yostiqa bosh qo‘ydirishni “Boshini ikkita qilish” iborasi bilan tariflanadi.

“**Quloq**” leksemasi ishtirok etgan maqol - Qulog‘ini tishlab qo‘ymoq. Bu iborali xalqimizga xos milliy urf-odat o‘z aksini topgan, ya‘ni beshikketdi odati. Hali beshikdagi qizchaga to‘rt-besh yashar bolani “yor” qilib, “holva”ning qulog‘ini tishlatish. Bu odat turkey o‘zbek xalqlarida qadimdan mavjud. “Qulog‘i tishlab”, deganda biror ish, masalala oldindan kelishib, hal qilib qo‘yilgan ma‘nosi anglashiladi. Ishni pishitib qo‘ygan ma‘noda.

Quloqqa azon aytmoq. Musilmonchilikda bola tug‘ilib, kichik chillasi chiqqach, bir mulla chaqirib, uning qulog‘iga azon aytiladi. Azon aytilganda bolaning qulog‘i ochiladi. Bu iborada ham xalqimizga hos bo‘lgan diniy aqida o‘z ifodasini topgan.

“|Bo`yin” leksemasi ishtirok etgan maqol - Bo‘yingdan akang. Bo‘yingga qoqindiq, bo‘yingdan o‘rgilay, aylanay, tasadduq singari mehr-muhabbat, ishqibozlik, xush ko‘rish, rag‘bat iborasi ifodasidir. Bo‘y – sarv qomat, go‘zallik, sog‘lom-baquvvatlik, kuch ramzi. Bo‘y – oshiq mehr-oqibati timsoli. Xalq orasida bo‘y insonning eng yaxshi fazilati – kamolot ramzi sifatida ulug‘lib madh etiladi. “Bo‘yingdan akang” oshiqning ma’shuqaga, yigitning qizga ishqibozlik, mehr ifodasi. Bu o‘rinda uchinchi “aylansin” so‘zi tushib qolgan bo‘lsa-da, ma’nosi anglashilib turadi. “Baqabaqangdan akang” iborasi ham hayotsevralik, gap tashlash, ishqibozlik ma’nolarida o‘zaro sinonimlik hosil qiladi.

“|Tomoq” leksemasi ishtirok etgan maqol - Tomog‘i tushdi. Bu iborada xalqimizning so‘zning nozik ottenkalaridan foydalana olish mahoratini ko‘rsatib bergan. Bu narsa biror narsaga, yegulik-ichgulikka ko‘zi tushib, og‘zi suv ochib, havasi kelsa-yu topib yeya olmasa, unda yetish olmay qolganda aytiladi. Ona, bolamning uzumga tomog‘ tushdi, deydi. Tomog‘i tushish, ma’lum ne‘matga yetisha olmay, tomoqning sun‘iy ravishda tushib ketishi, so‘lak oqishi kabilardir. Xotin-qizlarga nisbatan (homiladorlik) boshqorong‘i bo‘lish deb ham yuritiladi.

“|Yelka” leksemasi ishtirok etgan maqol -Yelkamning chuquri ko‘rsin. Xalqimiz orasida keng tarqalgan bu iborada ham o‘zbekona qarash, taomil o‘z aksini topgan. O‘ta norozilik, ozurda bo‘lish, jonga tegib ketish, bezori bo‘lish xulosasi. “Bu joylarni yelkamning chuquri ko‘rsin”,- deyilganda qayta bu joylarga kelmasligi tushuniladi. Yelkaning chuqurida (o‘mrov suyagi) suv turmaydi. Unda suv saqlash amri mahol. Mening bu yerga kelishim, qasamimni buzishim ham xuddi shunday gap, degan qiyos qilinadi; yelka tutmoq. Bu ibora juda ko‘p ma’nolarda qo‘llanilib, o‘zbek xalqiga xos bo‘lgan eng go‘zal odatlardan biri bo‘lgan, salomlashish, ko‘rishish ma’nosini ham tashiydi. Bunda ko‘rishmoqchi bo‘lgan katta yoshli ayollarga (jumladan, qaynonaga) engashib (yelkaga qoqishi uchun) yelka tutiladi. Bu odat kattaga hurmat, kamtarinlik, odob yuzasidan amalga oshiriladi

Yelkasi chopon ko‘rmagan. Ko‘chma ma’noda kambag‘al, izzat-hurmat ko‘rmagan, quda-andalik bo‘lmagan, mehr-oqibat bilmagan mazmunini tashiydi. Iborada tagi-zoti past, ko‘rmaganning ko‘rgani qursin degan takabburona naql mazmuni ham bor. Cho‘pon esa xalqimizning milliy kiyimi sanaladi.

Yelkasiga shayton mindi. Insonning o‘ng yelkasida rahmon, chap yelkasida shayton o‘rnashgan bo‘lib, uni yaxshilik va yomonlik sari undab, otlantirib turadi, deyishadi. Shayton – yovuzlik, yo‘ldan ozdirish, yomonlikka boshlash timsoli; Yelkasiga shayton mindi, deganda o‘zbeklar, binoyiday muomalada bo‘lib turgandi, birdan fe’li aynidi, orqasi tutdi, shaytoni qo‘zidi, endi yaqin o‘rtada uni insofqa, murosa-yu madoraga keltirish qiyin mazmunidagi fikrni anglashadi.

“|**Bel**” leksemasi ishtirok etgan maqol - Bel olishmoq. Kurash o‘zbek xalqining ota-bobolardan qolgan asriy merosi sanaladi. Qadimda ota-bobolarimiz or-nomus uchun kurash tushganlar, bu oriyat masalasi sanalgan. Ana shu kurash jarayonidan “bel olishmoq” iborasi kelib chiqqan bo‘lib, polvonlar davraga chiqsa, qo‘l-bel olishib, kurashga kirishishadi. “Bel olishmoq”ning ko‘chma ma‘nosi ham bo‘lib, ikki raqib tomonning bir-biri bilan ixtilofga, kurashga kirishishi, g‘oyalar, mafkura, nazariyalar kurashi va hokazolar ko‘zda tutiladi. Belida belbog‘i bor. O‘zbek odamning ishonchli, puturli, tayinli, diyonatligini bilmoqchi bo‘lsa, belida belbog‘i bormi, deydi. Belda belboqning bo‘lishi – suyansa, ishonsa, qo‘shilsa bo‘ladigan odam mazmunini tashiydi. Bu ibora (belingda belbog‘ing bormi?!) kishi hamiyatiga tegish, yigitmisan o‘zi, qabilida raqibning jig‘iga, g‘ashiga tegish maqsadida ishlatiladi. O‘zbek xalqida belida belbog‘i borlik yigitlik, juvonmardlik, tayinli, subutli, diyonatlik garovi.

“|**Ichak**” leksemasi ishtirok etgan maqol- Ichagini boshiga salla qilmoq. Bu ibora haqorat, dag‘dag‘a, so‘kish, mensimaslik bo‘lib, ayrim chapani yigitlar bir-biriga dahanaki daf qilishganlarida ishlatib qoladilar. Ichagini salla qilish bironi chavaqlab, ichak-chavog‘iniboshida ilish, uning joniga qasd qilishdir. Bu yerda salla so‘zi bir tomondan ichakning uzunligiga ishora qilsa, ikkinchi tomondan milliy bosh kiyimimiz sifatida madaniyatimizni o‘zida aks ettiradi.

“|**Qorin**” leksemasi ishtirok etgan maqol -Qorini yorsa, alif chiqmaydi // Alifni kaltak deydi. Alifni kaltak deydi iborasining muqobili. Alif – arab alifbosining birinchi bosh harf-tovushi, to‘g‘ri chiziq shaklida. Qorini yorsa, alif chiqmaydi, deganda bilimlar dunyosidan bexabar, xudo bexabar, hatto alifbening alifi ham yo‘q boshida mazmuni ko‘zda tutiladi. Ibora o‘ta salbiy, tanqidiy, kinoyaviy ohang kasb etadi. Aynan alif so‘zining tanlanishi esa tilimizning islomga yaqinligi, arab alifbosidan boxabar ekanligidan dalolat beradi. Bu ham, albatta, tilimizning o‘ziga xos xususiyati sanaladi.

Qorni kajavaday. Bu o‘xshatish ibora sanaladi. Qorinni kajava – ikki to‘lqinli to‘qima savatga o‘xshatilyapti. Bu savat milliy boyligimiz sanalgan pillaning kattalashtirilganini eslatadi. Bir tomoni ochiq, osti yopiq. Eshak, ot, tuyaga yuk joylab ortishga qulay. Qorin aslida kajavaday bo‘lishi mumkin emas. Xalqimiz ochofat, tekintomoq, beg‘am kishilarni kajava qorin, qorni kajavaday, deb masxaralab tanqid qiladi. Bu ibora, ayniqsa, mamlakatimizning janubiy viloyatlarida faol qo‘llaniladi.

“|**Oyoq**”leksemasi ishtirok etgan maqol - Oyoq bosish. Bu ibora o‘z va ko‘chma ma‘nolarda ishlatiladi. Oyoq bosmoq – sinib tuzalgan oyoqning ilk bor yerga bosish yoki go‘dakning atakchechak bilan birinchi qadamlarini qo‘yishi kabilarda o‘z ma‘nosida qo‘llangan. Shuningdek, “Oyoq bosish” o‘zbek xalq odati ham bor. Kelin-kuyov ilk bor chimildiqqa kirganda oyoq bosish odati amalga oshiriladi. Taomilga ko‘ra kim kimning oyog‘ini birinchi bo‘lib bossa, qurilayotgan oila, ro‘zg‘orga o‘sha bosh

bo‘ladi, deyishadi. Musulmonchilik – o‘zbekchilikda yigit oilaga bosh bo‘lishi tabiiy. Shuning uchun ham kelin nazokat bilan, kuyoviga oyoq bostirar ekan, so‘ng irimiga o‘zi ham beginning oyog‘ini bosgan bo‘ladi. Bu o‘zbek xalqining noyob, milliy va qadimiy urf-odati sanaladi.

Oyoq uzatmoq. Iboraning bir nechta ma‘nolari mavjud: oyoqni uzatmoq, cho‘zmoq, chigilini yozmoq, dam olmoq kabi. Bu iboraning ko‘chma ma‘noda ifodalovchi insonning o‘limi, hayotdan ko‘z yumish ottenkalarida nozik so‘z o‘yini mavjud. Jumladan, Bobom oyog‘ini uzatdi. Xalqimizga xos bunday iboralarni ko‘plab uchratishimiz mumkin. Misol uchun, “Yo‘qolib qoldi” iborasi ham mazmunan “Oyoq uzatmoq” bilan bir. “Buvim yo‘qolib qoldi” yoki “Amakim yo‘qoldi” kabi. Bu iboralar yurtimizning janubiy viloyatlarida faol qo‘llaniladi.

Bunday tibbiy birliklar qo‘llanilgan maqollarning guruhlarini yanada davom ettirishimiz mumkin. Maqollar tilning ko‘rki hisoblanadi. Ulardagi ixcham hajm va ma‘no xalq ma‘naviyati, zakovati mahsulidir. Maqollardan nutqda foydalanish mazmunni boyitishga, ta‘sirchanlikni oshirishga va shuning barobarida tilning ko‘rkamligini namoyon etishga olib keladi, nutqning xalq tiliga yaqin bo‘lishini ta‘minlaydi. Bunday mazmundagi maqollarga muloqot jarayonida ko‘proq murojaat qilish, ayni paytda kishilarning nutq odobi va muomala madaniyati yuksalaveradi. O‘zbek tilshunosligida ushbu uslubiy vositaning lisoniy mohiyatini ochib beruvchi maxsus ish yuzaga kelgan emas. Mavjud ma‘lumotlar esa ilmiy jamoat ahlini qondirish darajasida emas.

Albatta, xalqimizda odob-axloqqa, yaxshilikka undovchi bu kabi iboralar ko‘plab uchraydi. Xalq bu kabi til birliklarida ham farzandlarni tarbiyaga, kamolotga undaydi.

ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning “O‘zbek tiliga davlat tili maqomi berilganining o‘ttiz yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi nutqi”// 2019-yil, 21- oktyabr//
2. Агаджанян С.А. Вербальная коммуникация «врач – пациент» в функционально-стилистическом аспекте (на материале английского языка) // дисс...канд... наук. – Москва // 2018. – 177 с.
3. Omonturdiyev A. Professional nutqevfemikasi. – Toshkent: Fan, 2006. – 232 b.
4. Ernazarov T. Shifokordeontologiyasivatibbiyaxloq.// – Toshkent: Fan // 2005. – 118
5. Hojiev A. Tilshunoslikterminlariningizohilug‘ati. – Toshkent: O‘zME, 2002. 164 b

MUNDARIJA

№	Muallif FISH	Maqola nomi	Sahifasi
1-SHO‘BA: UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MUASSASALARIDA ONA TILI VA ADABIYOTI FANINI O‘QITISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR			
1.	M.Q. Abuzalova K.R. Fatullayeva	Kodlash – tafakkur va dekodlash jarayonining bog‘liqligi xususida	5
2.	D. N. Yuldasheva	Maktab partasida o‘tirgan bolalarimizning barchasi tilshunos bo‘lishi kerakmi?	7
3.	L.Sh.Bozorova	Adabiyot fanini o‘qitishda innovatsion texnologiyalar	11
4.	L.Ergasheva	Mahmudxo‘ja Behbudiy – serqirra ijodkor	14
5.	S. T. Halimova	Boshlang‘ich sinf ona tili va o‘qish darslarida kreativ fikrlashni shakllantirishning ayrim usullari	16
6.	U.M. Hamroyev	Abdulla Oripov ijodini 9-sinfda o‘rgatish usullari	19
7.	U.M. Hamroyev	Zulfiya ijodini o‘rgatish usullari	25
8.	S. B.Hamroyeva	O‘quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiluvchi innovatsion usullar	30
9.	D. Hayitova	So‘z qudrati	33
10.	D. Hayitova	Ekologik madaniyatni shakllantirishda adabiyotning o‘rni	35
11.	M. N. Ismoilova Sh. J. Shomurodov	Kompyuter vositasidan foydalangan holda konsentrizm tamoyiliga asoslangan ona tili va o‘qish ta‘limi mazmuni	38
12.	U. Kotibova	Adabiyot darslarida muammoli ta‘lim texnologiyalaridan foydalanish	42
13.	G. R. Muqimova	O‘zbek tilida o‘simlik nomlarining leksikografik talqini	44
14.	O. R. Muqimova	Umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarida ona tili va adabiyoti fanini o‘qitishda zamonaviy yondashuv	51
15.	X. R. Narzullayeva	O‘tkir Hoshimovning “Dunyoning ishlari” asari tahlili	57
16.	M.B. Olimova	O‘quvchilarning yozma savodxonligini oshirishda lug‘atlarning ahamiyati	61
17.	M.B. Olimova	Chingiz Aytmatovning “Birinchi muallim” asarida tasvirlangan badiiy obrazlarga tavsif	64
18.	O. B. Muhabbat	O‘zbek tili leksikasining boyish manbalari. o‘z va o‘zlashgan qatlam mavzusining o‘tilishi	67
19.	D. Sh. Qurbonova	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini shakllanishida badiiy matnlardan foydalanishning ahamiyati	70
20.	H.H Sa’dullayeva S.Sh.Daniyarova	O‘quvchilar va aholi imloviy savodxonligini rivojlantirishning dolzarb masalalari	73
21.	M. H. Sharipova Sh. J. Shomurodov	Ona tili fanini o‘qitish uslublari	76
22.	M.Sayidova, G. Samiyeva, S.Barrayeva N. S.Saydaxmedova	Ona tilini o‘qitishda kompyuter texnologiyalarining o‘rni	79
23.	G. U. Komilova M. A.To‘rayeva	5-sinf ona tilidan innovatsion testlar	81
24.	M. N. Ismoilova	Adabiyot o‘qitishda virtual ta‘lim texnologiyalari –	86

47.	M. A. Abduxamidova	PISA – ta’lim sifatini munosib baholaydigan xalqaro dastur	179
48.	Z.Z.Bakayev, T.O.Avezov	Xalqaro tadqiqotlar doirasida matematik savodxonlik bo’yicha PISA-2021 tadqiqotining muhim jihatlari	181
49.	K. R. Fatullayeva	CEFR bo’yicha ingliz tilini bilish darajalari	185
50.	M.M.Gadoyeva	Integrative va differensial ta’limda innovatsion yondashuvning ahamiyati	189
51.	S. S. To’rayeva	O’quvchilarda badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasini xalqaro talablar darajasida shakllantirish usullari	193

**5-SHO’BA: MALAKA OSHIRISH TIZIMIDA FILOLOGIYA YO’NALISHI
TINGLOVCHILARINING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISH USULLARI**

52.	У. А. Қосимов	Хориж тилини ўрганишда нейролингвистик дастурлаш(нлд)нинг инноватив имкониятларидан фойдаланиш	199
53.	Т. Ҳ. Олимов	Ихтисослаштирилган мактабларда иқтидорли ўқувчиларни танлаш ва улар билан ишлашда узлуксиз таълимнинг ўрни	203
54.	Т.О.Аvezov Н.С.Гulmatova	Uzluksiz kasbiy ta’limda o’qituvchilarning kasbiy kompetentligi va mahoratini rivojlantirish	205
55.	N. K. Botirova	Ona tili va adabiyot fanini o’qitishda elektron ta’lim resurslaridan foydalanish	208
56.	С. С. Мансурова	Узлуксиз таълимни ташкил этишда ўқувчиларда соғлом турмуш тарзини шакллантиришнинг психологик механизмлари	212
57.	M. G’.Navruzova	Inson tana a’zolari ishtirok etgan maqollarning lingvokulturologik tadqiqi	215